

Briuselis, 2022 m. sausio 14 d.
(OR. en)

5313/22

STATIS 3
COMPET 21
TOUR 4

PRIDEDAMAS PRANEŠIMAS

nuo: Europos Komisijos generalinės sekretorės, kurios vardu pasirašo
direktorė Martine DEPREZ

gavimo data: 2022 m. sausio 12 d.

kam: Europos Sąjungos Tarybos generaliniam sekretoriui
Jeppe TRANHOLMUI-MIKKELSENUI

Komisijos dok. Nr.: COM(2022) 2 final

Dalykas: KOMISIJOS ATASKAITA EUROPOS PARLAMENTUI IR TARYBAI dėl
Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) Nr. 692/2011 dėl
Europos turizmo statistikos įgyvendinimo

Delegacijoms pridedamas dokumentas COM(2022) 2 final.

Pridedama: COM(2022) 2 final

Briuselis, 2022 01 06
COM(2022) 2 final

KOMISIJOS ATASKAITA EUROPOS PARLAMENTUI IR TARYBAI

**dėl Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) Nr. 692/2011 dėl Europos turizmo
statistikos įgyvendinimo**

TURINYS

1.	BENDROSIOS APLINKYBĖS	2
2.	PAGRINDINIAI LAIMĖJIMAI IR PATOBULINIMAI	2
3.	PAGRINDINĖ INFORMACIJA APIE EUROPOS TURIZMO STATISTIKĄ.....	2
4.	DELEGUOTIEJI AKTAI IR ĮGYVENDINIMO PRIEMONĖS.....	3
5.	REGLAMENTO ĮGYVENDINIMAS	4
5.1.	Reikalingumas	4
5.2.	Tikslumas	5
5.3.	Savalaikiškumas ir punctualumas	6
5.4.	Prieinamumas ir aiškumas	7
5.5.	Palyginamumas.....	7
5.6.	Suderinamumas	7
6.	NAŠTA IR EKONOMIŠKUMAS	8
7.	PERSPEKTYVOS.....	8

1. BENDROSIOS APLINKYBĖS

Reglamentu (ES) Nr. 692/2011 dėl Europos turizmo statistikos¹ (toliau – Reglamentas) nustatyta bendra sistemingo Europos Sąjungos turizmo statistikos tobulinimo, rengimo ir sklaidos sistema. Jame atsižvelgiama į turizmo ekonomikos ir turistų elgsenos pokyčius, įvykusius nuo tada, kai įsigaliojo Tarybos direktyva 95/57/EB², ir siekiama patenkinti atitinkamai kintančius naudotojų poreikius.

Reglamento 7 straipsnyje nustatyta, kad kas penkerius metus „Komisija pateikia Europos Parlamentui ir Tarybai statistikos, kaupiamos vadovaujantis šiuo reglamentu, ir, visų pirma, jos svarbos ir įmonėms tenkančios naštos vertinimo ataskaitą“.

Pirmoji vertinimo ataskaita buvo paskelbta 2016 m.³ Ši ataskaita yra antroji vertinimo ataskaita. Joje apžvelgiama Europos turizmo statistika, visų pirma:

- Reglamente nustatyti reikalavimai (2 skyrius);
- įgyvendinimo priemonių ir deleguotųjų aktų, priimtų nuo tada, kai buvo paskelbta pirmoji ataskaita, pagrindimas (3 skyrius).

Be to, šioje ataskaitoje aptariamas Reglamento įgyvendinimas atsižvelgiant į nustatytus oficialiosios statistikos kokybės kriterijus (4 skyrius) ir nagrinėjamos priemonės, kurių imtasi siekiant sumažinti įmonėms tenkančią naštą (5 skyrius). Galiausiai ataskaitoje nagrinėjama galimybė peržiūrėti dabartinę teisinę sistemą siekiant modernizuoti turizmo statistiką (6 skyrius).

2. PAGRINDINIAI LAIMĖJIMAI IR PATOBULINIMAI

- Komisija, glaudžiai bendradarbiaudama su savo partneriais Europos statistikos sistemoje, veiksmingai įgyvendina Reglamentą. Pastaruoju metu ši statistikos sistema taip pat padėjo patenkinti naudotojų poreikius, susijusius su COVID-19 poveikio turizmo sektoriui stebėsenai.
- Deleguotųjų aktų priėmimo priemonės padėjo didinti turimų duomenų išsamumą ir savalaikiškumą.
- Kas trejus metus buvo atliekami turizmo palydovinių sąskaitų (TPS) bandomieji tyrimai, todėl atnaujinant Reglamentą gali būti įtrauktos TPS.
- Buvo aktyviai ir sėkmingai tyrinėjami nauji šaltiniai ir metodai, o anksčiau neprieinami duomenys šiuo metu skelbiami kaip eksperimentiniai statistiniai duomenys.

3. PAGRINDINĖ INFORMACIJA APIE EUROPOS TURIZMO STATISTIKĄ

ES turizmo ekosistema apima globalizuotas ir tarpusavyje susijusias vertės grandines. Jas sudaro internetiniai ir neinternetiniai informacijos ir paslaugų teikėjai (turizmo biurai, skaitmeninės platformos, kelionių technologijų tiekėjai), kelionių agentūros ir kelionių organizatoriai, apgyvendinimo paslaugų teikėjai, turizmo vietovių valdymo

¹ 2011 m. liepos 6 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) Nr. 692/2011 dėl Europos turizmo statistikos, kuriuo panaikinama Tarybos direktyva 95/57/EB (OL L 192, 2011 7 22, p. 17).

² 1995 m. lapkričio 23 d. Tarybos direktyva 95/57/EB dėl statistinės informacijos turizmo srityje rinkimo (OL L 291, 1995 12 6, p. 32).

³ Komisijos ataskaita Europos Parlamentui ir Tarybai dėl Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) Nr. 692/2011 dėl Europos turizmo statistikos įgyvendinimo (COM(2016) 489, 2016 07 29).

organizacijos, turistų lankomos vietos ir su keleivių vežimu susijusi veikla (pavyzdžiui, kelionės oru ir traukiniais bei kruizai). Labai mažos įmonės veiklą vykdo kartu su didelėmis tarptautinėmis korporacijomis, ir privatusis kapitalas yra glaudžiai susijęs su viešuoju kapitalu⁴.

Turizmu laikoma keliautojų veikla, kai jie iš įprastos aplinkos trumpiau negu vieniems metams vyksta į pagrindinę kelionės vietą bet kokių pagrindinių tikslų, įskaitant verslą, poilsį ar kitą asmeninę priežastį, išskyrus tikslą įsidarbinti lankomoje vietovėje įsisteigusiam ūkio subjekte. ES turizmo sektorius atlieka reikšmingą vaidmenį visų valstybių narių ekonomikos sistemoje ir yra vienas iš svarbių darbo vietų šaltinių. Norint įvertinti jo konkurencingumą, reikia tiksliai žinoti turizmo mastą ir šio sektoriaus ypatumus, turistų profilį, išlaidų turizmui lygį ir naudą Europos šalių ekonomikai.

Oficialiosios suderintos turizmo pasiūlos ir paklausos statistikos pagrindas yra Reglamentas (ES) Nr. 692/2011. Pagal šį reglamentą renkami ES turistų apgyvendinimo įstaigų pajėgumų ir užimtumo duomenys, taip pat duomenys apie ES šalių gyventojų keliones. Apgyvendinimo įstaigų duomenys paprastai renkami iš apgyvendinimo sektoriaus įmonių (valstybės narės mėnesinius ir metinius duomenis perduoda Komisijai suvestinių duomenų lentelėse), o ES šalių gyventojų kelionių duomenys – atliekant namų ūkių tyrimus (dalį metinių duomenų valstybės narės Komisijai perduoda suvestinių duomenų lentelėse, o kitą dalį – kaip mikroduomenis).

Išsamūs duomenų rinkiniai, apibendrinamosios lentelės ir straipsniai pateikiami Eurostato interneto svetainėje⁵.

Be statistikos, skleidžiamos pagal Reglamento nuostatas, Eurostatas duomenis apie turizmo srautus papildo informacija apie užimtumą turizmo srityje ir apie turizmo pramonės sektorių ekonominį aspektą, kuri grindžiama turima darbo rinkos statistika arba verslo struktūros ir trumpojo laikotarpio verslo statistika. Kas trejus metus Eurostatas taip pat skelbia turizmo palydovinių sąskaitų ataskaitą, kurioje, be kita ko, apžvelgiama TPS įgyvendinimo visoje Europoje metodologinė padėtis ir pateikiami atitinkami duomenys⁶.

4. DELEGUOTIEJI AKTAI IR ĮGYVENDINIMO PRIEMONĖS

Reglamentu (ES) Nr. 692/2011 Komisijai suteikiami įgaliojimai priimti deleguotuosius aktus, kuriais:

- iš dalies keičiamos terminų apibrėžtys, siekiant pritaikyti jas prie pasikeitusių tarptautinių apibrėžčių (2 straipsnio 2 dalis);
- iš dalies keičiami duomenų perdavimo terminai, kad būtų atsižvelgiama į ekonomikos, socialinę ir technikos pažangą (9 straipsnio 5 dalis), ir
- pritaikomi priedai, kad būtų atsižvelgiama į ekonomikos, socialinę ir technikos pažangą.

Vis dėlto Komisija negali keisti priedų nuostatų dėl neprivalomo reikalaujamų duomenų pobūdžio ir jo taikymo srities apribojimų (3 straipsnio 2 dalis).

⁴ Komisijos tarnybų darbinis dokumentas *Scenarios towards co-creation of transition pathway for tourism for a more resilient, innovative and sustainable ecosystem* (SWD(2021) 164 final, 2021 06 21).

⁵ <https://ec.europa.eu/eurostat/web/tourism> (tik anglų, prancūzų ir vokiečių kalbomis).

⁶ <https://ec.europa.eu/eurostat/documents/7870049/10293066/KS-FT-19-007-EN-N.pdf> (2019 m. ataskaita, tik anglų kalba).

Ataskaitiniu laikotarpiu Komisija priėmė du deleguotuosius aktus:

- Komisijos deleguotąjį reglamentą (ES) 2019/1681⁷ ir
- Komisijos deleguotąjį reglamentą (ES) 2020/1569⁸.

Pirmuoju teisės aktu, atsižvelgiant į nuo 2011 m., kai buvo priimtas Reglamentas, pasikeitusius naudotojų poreikius, padidintas Europos turizmo statistikos reikalingumas ir savalaikiškumas. Antruoju teisės aktu Reglamentas pritaikytas atsižvelgiant į tai, kad Jungtinė Karalystė nuo 2020 m. vasario 1 d. yra ES nepriklausanti (trečioji) šalis.

2021 m. vasario mėn. Komisija Europos Parlamentui ir Tarybai pateikė ataskaitą dėl naudojimosi įgaliojimais priimti deleguotuosius aktus⁹.

Reglamente (ES) Nr. 692/2011 nurodyta, kad Komisija, priimdama įgyvendinimo aktus, turi nustatyti kokybės ataskaitų reikalavimus ir struktūrą (6 straipsnio 4 dalis) ir praktinę duomenų perdavimo procedūrą (9 straipsnio 2 ir 3 dalys).

Ataskaitiniu laikotarpiu, siekiant Įgyvendinimo reglamentą (ES) Nr. 1051/2011 suderinti su pakeistais reikalavimais, nustatytais minėtame Komisijos deleguotajame reglamente (ES) 2019/1681, buvo priimtas Komisijos įgyvendinimo reglamentas (ES) 2021/1179¹⁰.

5. REGLAMENTO ĮGYVENDINIMAS

Pagal Reglamentą (ES) Nr. 692/2011 valstybės narės renka, rengia, apdoroja ir teikia suderintą turizmo pasiūlos ir paklausos statistiką. Komisija (Eurostatas) įvertina gaunamų duomenų kokybę ir juos paskelbia Eurostato interneto svetainėje pateikiamose standartizuotose lentelėse, daugiadalykėse duomenų bazėse ir analitiniuose straipsniuose. Šiame skyriuje Reglamento įgyvendinimas vertinamas remiantis standartiniais Europos statistikos kokybės kriterijais.

Remiantis naujausiu Eurostato 2020 m. atliktu naudotojų pasitenkinimo tyrimu¹¹, 75 proc. respondentų (n=180) bendrą Europos turizmo statistikos kokybę įvertino kaip labai gerą arba gerą, o 19 proc. respondentų – kaip pakankamą.

5.1. Reikalingumas

Reikalingumas – tai statistikos atitikties esamiems ir galimiems naudotojų poreikiams laipsnis.

⁷ 2019 m. rugpjūčio 1 d. Komisijos deleguotasis reglamentas (ES) 2019/1681, kuriuo dėl perdavimo terminų ir I bei II priedų pritaikymo iš dalies keičiamas Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) Nr. 692/2011 dėl Europos turizmo statistikos (OL L 258, 2019 10 9, p. 1).

⁸ 2020 m. liepos 23 d. Komisijos deleguotasis reglamentas (ES) 2020/1569, kuriuo, atsižvelgiant į Jungtinės Karalystės išstojimą iš Sąjungos, dėl lankytojų, kurie laikinai apgyvendinami turistų apgyvendinimo įstaigose, nuolatinės gyvenamosios vietos šalių klasifikavimo iš dalies keičiamas Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) Nr. 692/2011 I priedas (OL L 359, 2020 10 29, p. 1).

⁹ Komisijos ataskaita Europos Parlamentui ir Tarybai dėl naudojimosi įgaliojimais priimti deleguotuosius aktus, Komisijai suteiktais pagal Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (ES) Nr. 692/2011 dėl Europos turizmo statistikos (COM(2021) 86, 2021 02 25).

¹⁰ 2021 m. liepos 16 d. Komisijos įgyvendinimo reglamentas (ES) 2021/1179, kuriuo dėl suvestinių duomenų lentelių ir mikroduomenų rinkmenų duomenims perduoti iš dalies keičiamas Įgyvendinimo reglamentas (ES) Nr. 1051/2011 (OL L 256, 2021 7 19, p. 89).

¹¹ https://ec.europa.eu/eurostat/documents/64157/4375449/Report_USS_2020.pdf.

Įsigaliojus Reglamentui (ES) Nr. 692/2011 padidėjo turizmo statistikos išsamumas ir savalaikiškumas, taigi ir duomenų reikalingumas naudotojams. Komisija ir toliau stengėsi patenkinti naudotojų poreikius ne tik pasitelkdama teisinę sistemą, bet ir taikydama labiau eksperimentinį, *ad hoc* metodą.

Viena vertus, buvo priimtas deleguotasis aktas, kuriuo patobulintas naujų reiškinių, pavyzdžiui, naudojimosi rezervavimo platformomis, vertinimas, pagerintas mėnesinės apgyvendinimo statistikos savalaikiškumas (duomenų perdavimo terminą sutrumpinant nuo trijų mėnesių ar aštuonių savaičių iki šešių savaičių) ir padidintas metinės apgyvendinimo statistikos išsamumas, šiuo tikslu įtraukiant duomenis apie NUTS 3 lygio regionus ir miestus ir NUTS 2 lygio regionų mėnesinius duomenis, taip sudarant sąlygas geriau stebėti turizmo sezoniškumą.

Kita vertus, imtasi savanoriškų arba *ad hoc* iniciatyvų, siekiant užtikrinti duomenų įtraukimą į TPS arba reaguoti į neatidėliotinus naudotojų poreikius (pvz., susijusius su mėnesiniais duomenimis pagal lankytojų kilmės šalį per COVID-19 pandemiją). 2021 m. Komisija taip pat paskelbė pirmuosius eksperimentinius duomenis apie trumpalaikio apgyvendinimo paslaugas, užsakytas naudojantis internetinėmis bendradarbiaujamosios ekonomikos platformomis. Šie duomenys, sudarius susitarimus, buvo tiesiogiai surinkti iš tokių platformų. Komisija, siekdama toliau tobulinti esamą statistiką ar rengti tokią didelės politinės svarbos statistiką ir rodiklius, kurių anksčiau nebuvo, taip pat toliau nagrinėjo galimybes naudotis novatoriškais duomenų šaltiniais ir metodais.

Kalbant apie statistikos reikalingumą, pagrindiniai kitų penkerių metų Europos turizmo statistikos srities uždaviniai yra atlikti išsamesnį turizmo ekonominės svarbos vertinimą pasitelkiant turizmo palydovinių sąskaitų statistinę sistemą, įvertinti turizmo tvarumą ir pradėti taikyti novatoriškus turizmo statistikos rengimo metodus.

5.2. Tikslumas

Tikslumas – tai įverčių artumas nežinomoms tikrosioms reikšmėms.

Pagal subsidiarumo principą duomenų rinkimo metodiką, remdamosi nacionalinėmis statistikos sistemomis ir turimais šaltiniais, paprastai koordinuoja valstybės narės. Vis dėlto Reglamente reikalaujama, kad valstybės narės imtųsi „visų, jų nuomone, tinkamų priemonių rezultatų kokybei užtikrinti“ (8 straipsnis).

Siekdama stebėti duomenų kokybę, Komisija kiekvienam duomenų rinkiniui taiko griežtas patvirtinimo procedūras. Kiekvienais metais valstybės narės pateikia metaduomenų ataskaitą, apimančią pagrindinius Eurostatui pateiktos statistikos kokybės aspektus. Šios metaduomenų ataskaitos viešai skelbiamos Eurostato interneto svetainėje¹².

Nuo tada, kai buvo pateikta 2016 m. ataskaita, Komisija nagrinėjo alternatyvius būdus, kaip geriau aprėpti mažesnius apgyvendinimo sektoriaus subjektus, kurie dažnai neįtraukiami į statistinius verslo registrus ar administracinius turizmo registrus. Atsiradus internetinėms bendradarbiaujamosios ekonomikos platformoms padidėjo šio trumpalaikės nuomos rinkos segmento svarba, taip pat atsirado galimybių įvertinti šių paslaugų teikėjų veiklos mastą atsekant skaitmeninį pėdsaką, kurį jie palieka ryšių su galimais lankytojais palaikymo platformose.

¹² https://ec.europa.eu/eurostat/cache/metadata/en/tour_occ_esms.htm (Reglamento I priedas, tik anglų kalba); https://ec.europa.eu/eurostat/cache/metadata/en/tour_dem_esms.htm (II priedas, tik anglų kalba).

2020 m. Komisija pasirašė susitarimus su keturiomis pagrindinėmis tarptautinėmis platformomis¹³. 2021 m. Eurostatas paskelbė pirmuosius pagal šiuos susitarimus surinktus duomenis¹⁴.

Eurostatas padeda valstybėms narėms ieškoti naujoviškų būdų, kaip gerinti turizmo statistikos kokybę. Taip, pasinaudojus papildoma informacija, gauta, pavyzdžiui, iš mobiliojo ryšio tinklo operatorių arba interneto svetainių, keliose valstybėse narėse pagerinta turizmo paklausos statistika. Eurostatas, remdamasis 2017 m. paskelbtu informaciniu dokumentu „*Turizmo statistika. Didžiųjų duomenų naudojimo pradininkai?*“¹⁵ (angl. *Tourism statistics: early adopters of big data?*) tokioms iniciatyvoms ir toliau teiks pirmenybę.

5.3. Savalaikiškumas ir punktualumas

Savalaikiškumas yra trukmė tarp galimybės pasinaudoti informacija momento ir įvykio ar reiškinio, kuris ta informacija apibūdinamas. Punktualumas yra laiko trukmė nuo statistinės informacijos paskelbimo datos iki datos, kada ji turėjo būti pateikta.

Europos turizmo statistika paprastai paskelbiama praėjus kelioms dienoms nuo duomenų gavimo, jeigu jie sėkmingai patvirtinami. Dabar Eurostatas skelbia 27 Europos Sąjungos šalių suvestinius visų duomenų eilučių duomenis. Jei nėra duomenų apie visas 27 valstybes nares, kai tik gaunami duomenys apie bent 15 valstybių narių, kurios kartu sudaro ne mažiau negu 65 proc. visos rodiklio vertės ankstesniu ataskaitiniu laikotarpiu, taikomi vertinimo metodai.

Kalbant apie duomenų perdavimo terminus, 2020 m. iki nurodyto termino nebuvo pateiktas tik mažiau negu kas devintas mėnesinių duomenų rinkinys ir tik kas 50-ą rinkmeną buvo vėluojama pateikti daugiau kaip savaitę. Pažymėtina, kad įsigaliojus Komisijos deleguotajam reglamentui (ES) 2019/1681 2020-ieji buvo pirmieji ataskaitiniai metai, kuriais buvo taikomi trumpesni duomenų perdavimo terminai. Kadangi mėnesinė apgyvendinimo statistika buvo teikiama laiku, šių duomenų eilučių duomenys buvo įtraukti į Europos ekonomikos atsigavimo statistinių duomenų suvestinę¹⁶ (pradėtą rengti pandemijos metu).

Kalbant apie metinių duomenų rinkinius, kurie turi būti pateikti praėjus šešiams mėnesiams nuo ataskaitinių metų pabaigos, per nustatytą terminą pateikiama 85–90 proc. rinkmenų. Eurostatas atidžiai stebi didesnio vėlavimo atvejus ir atitinkamu lygmeniu juos aptaria su nacionalinėmis institucijomis. Su valstybėmis narėmis reguliariai aptariamos ir atitikties ataskaitos.

Tolesnis savalaikiškumo didinimas ir toliau yra vienas iš Komisijos (Eurostato) darbotvarkės punktų.

¹³ https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/en/IP_20_194 (anglų, vokiečių ir prancūzų kalbomis).

¹⁴ https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/en/ip_21_3293 (anglų, vokiečių ir prancūzų kalbomis).

¹⁵ <https://ec.europa.eu/eurostat/documents/3888793/8234206/KS-TC-17-004-EN-N.pdf> (tik anglų kalba).

¹⁶ <https://ec.europa.eu/eurostat/cache/recovery-dashboard/>.

5.4. Prieinamumas ir aiškumas

Prieinamumas ir aiškumas yra sąlygos ir būdai, leidžiantys naudotojui gauti, naudoti ir aiškinti duomenis.

Visa statistika nemokamai pateikiama Eurostato interneto svetainėje. Duomenys pateikiami standartizuotose arba daugiadalykėse lentelėse, kurias naudotojai gali pritaikyti pagal savo tyrinėjimo poreikius. Kad patenkintų konkrečius naudotojų prašymus, Eurostatas taip pat gali išfiltruoti ir pateikti konkretesnius duomenis; siekiant skatinti skaidrumą, tokie išfiltruoti duomenys plačiau visuomenei pateikiami portalo CIRCABC ekstranetu.

Be duomenų lentelių, naudotojai taip pat gali peržiūrėti reguliariai atnaujinamus ar *ad hoc* straipsnius, kuriuose daugiausia dėmesio skiriama konkrečioms turizmo aspektams ir kuriuose dažnai kartu pateikiamos gerai matomos nuorodos į naujienas ar informacinius pranešimus. Galiausiai Eurostatas turizmo statistikos leidinius aktyviai populiarina įvairiuose socialinės žiniasklaidos kanaluose.

5.5. Palyginamumas

Palyginamumas yra galimybė palyginti statistinę informaciją laiko, sektorių ir geografiniu aspektu, įvertinant taikomų sąvokų, metodų ir (arba) procedūrų skirtumus ir jų poveikį.

Reglamentu nustatyta bendra sistemingo Europos turizmo statistikos tobulinimo, rengimo ir sklaidos sistema (2 straipsnis). Pagrindinis šios sistemos tikslas – skatinti sąvokų, apibrėžčių, klasifikatorių ir metodikų suderinimą. Eurostatas ir nacionalinės institucijos, atsakingos už turizmo statistiką, specialiose darbo ar ekspertų grupėse aptaria ir derina metodinius klausimus. Atliekant kasdienį darbą Turizmo statistikos metodiniame vadove¹⁷ (10 straipsnis) pateiktos rekomenduojamos gairės padeda užtikrinti suderintus ir palyginamus Europos Sąjungos turizmo duomenis. Todėl duomenų palyginamumas pagal laiko kategoriją ir šalis bei regionus yra gana geras.

5.6. Suderinamumas

Suderinamumas yra galimybė duomenis jungti arba sieti įvairiais būdais ir įvairioms reikmėms.

Statistiniai duomenys yra gerai suderinti su nacionalinių ir tarptautinių organizacijų parengtais duomenimis. Bendradarbiavimas įvairiose srityse Eurostato lygmeniu arba Europos statistikos sistemoje padėjo užtikrinti turizmo statistikos suderinamumą su susijusiais ekonomikos, verslo ar darbo rinkos duomenimis. Šiuo tikslu atliekant išsamesnę turizmo sektoriui svarbių pramonės šakų analizę pakartotinai naudojami esami susijusių sričių duomenys. Atsižvelgiant į tai, toliau didinant sektoriaus lygmens duomenų, įtrauktų į įvairias Eurostato statistinių duomenų eilutes, suderinamumą būtų galima tobulinti turizmo ekosistemai priskiriamų pramonės sektorių analizę.

Ateityje sistemingas turizmo palydovinių sąskaitų iniciatyvos įgyvendinimas taip pat galėtų padėti didinti suderinamumą, visų pirma su nacionalinėmis sąskaitomis.

¹⁷ <https://ec.europa.eu/eurostat/documents/3859598/6454997/KS-GQ-14-013-EN-N.pdf/>.

6. NAŠTA IR EKONOMIŠKUMAS

Reglamentu nacionaliniams duomenų rengėjams suteikiama galimybė lanksčiai pasirinkti tinkamiausius duomenų šaltinius (8 straipsnis): apklausas, administracinius duomenis ir atitinkamas statistikos vertinimo procedūras. Našta ir ekonomiškumas paprastai yra svarbūs aspektai, į kuriuos valstybės narės atsižvelgia rinkdamosi duomenų šaltinius ir metodiką. Nuo tada, kai buvo pateikta ankstesnė ataskaita, toliau daugėjo naujų duomenų šaltinių teikiamų galimybių, o 8 straipsnyje iš esmės leidžiama naudotis tokiais novatoriškais šaltiniais ar metodais kaip gamybos sistemos dalis.

Mažinant našta ir didinant ekonomiškumą dažnai prireikia kompromisų dėl duomenų kokybės. Pagal Reglamento I priedą valstybėms narėms leidžiama susiaurinti 4 straipsnio a punkte nustatytą tyrimo sritį ir į ją įtraukti tik tam tikrą pajėgumų ribą viršijančias įstaigas. Taip susiaurinus tyrimo sritį gerokai sumažėja mažiausioms įmonėms tenkanti našta, tačiau taip pat gali susiklostyti padėtis, kai oficialioji statistika nebeapima visų šio segmento įstaigų. Vis dėlto naujausia praktika, pavyzdžiui, iš internetinių bendradarbiaujamosios ekonomikos platformų gaunamų duomenų nagrinėjimas, padeda ekonomiškiau užpildyti duomenų spragas. Kiti novatoriški metodai, kuriuos bendradarbiaudamas su valstybėmis narėmis šiuo metu nagrinėja Eurostatas, taip pat gali padėti mažinti našta ir didinti duomenų aprėptį.

Galiausiai mažinti respondentams tenkančią našta taip pat padeda naudojimasis tęstiniais moduliais (duomenys, kuriuos reikia pateikti kas trejus metus) ir neprivalomais kintamaisiais bei suskirstymas.

7. PERSPEKTYVOS

Įgyvendinant Reglamentą (ES) Nr. 692/2011 naudotojams tarptautiniu, nacionaliniu ir subnacionaliniu lygmenimis iš tikrųjų suteikiama tvirta, patikima ir suderinta turizmo informacijos sistema. Vis dėlto praėjus dešimčiai metų pasikeitė turizmo sektorius, taip pat su turizmu susiję politikos ar visuomenės prioritetai. Be to, oficialioji statistika įžengė į XXI amžių, ir šiuo metu šioje srityje stengiamasi atsisakyti įprastų, apklausomis grindžiamų metodų ir modernizuoti statistikos rengimo procesus.

Todėl Komisija (Eurostatas), siekdami nustatyti dabartinės sistemos pranašumus ir trūkumus ir didinti rodiklių tinkamumą, pradėjo keistis nuomonėmis su turizmo statistikos naudotojais ir rengėjais. Kartu su šiuo peržiūros procesu įgyvendinant inovacijų iniciatyvas atliekami perspektyvūs alternatyvių duomenų šaltinių naudojimo moksliniai tyrimai ir skelbiami anksčiau nenaudotus rodiklius apimantys eksperimentiniai statistiniai duomenys.

Per pirmąsias diskusijas nustatyta, kad turizmo palydovinės sąskaitos ir turizmo tvarumo vertinimas yra svarbūs bet kokios teisinio pagrindo peržiūros aspektai. Neatsitiktinai šios temos jau buvo pabrėžtos Reglamente, nors ir tik kaip raginimas parengti šių sričių bandomųjų tyrimų programą (5 straipsnis). Be to, atliekant peržiūrą turėtų būti atsižvelgiama į nuolatinės pastangas, siekiant didinti statistikos sistemos tinkamumą, savalaikiškumą ir aprėptį, pagrindinius duomenis rinkti iš naujų ir novatoriškų šaltinių.